

ISSN 1643-0050
magazyn

OTORYNO-
LARYNGOLOGICZNY

P R O G R A M

III KRAJOWE FORUM **RYNOLOGICZNE**

WARSZAWA, 1-3 GRUDNIA 2006

INTERNATIONAL SYMPOSIUM

**DIAGNOSIS
AND TREATMENT
OF HEAD AND NECK SKIN TUMORS**

RYNOLOGIA POLSKA
STOWARZYSZENIE

III KRAJOWE FORUM RYNOLOGICZNE

WARSZAWA, 1-3 GRUDNIA 2006

Organizatorzy: Klinika Otolaryngologii AM w Warszawie

RYNOLOGIA POLSKA S T O W A R Z Y S Z E N I E

Sekcja Rynologii Polskiego Towarzystwa
Otorynolaryngologów – Chirurgów Głowy i Szyi

– 24 PUNKTY EDUKACYJNE –

magazyn OTORYNO-
LARYNGOLOGICZNY

III KRAJOWE FORUM RYNOLOGICZNE

WARSZAWA, 1-3 GRUDNIA 2006

RYNOLOGIA POLSKA STOWARZYSZENIE

Zarząd: prof. dr hab. med. Antoni Krzeski – przewodniczący
dr n. farm. Sławomir Białek
dr med. Iwona Gromek

Adres do korespondencji:
Klinika Otolaryngologii AM w Warszawie
ul. Banacha 1a
02-097 Warszawa
tel./fax: (0-22) 599 11 17

ARTIFEX RHINOLOGIAE

prof. Valerie LUND (Wlk. Brytania)
prof. Eugene B. KERN (USA)
prof. Heinz STAMMBERGER (Austria)
prof. Grzegorz JANCZEWSKI (Polska)
prof. Gilbert J. NOLST TRENITÉ (Holandia)

III KRAJOWE FORUM RYNOLOGICZNE

WARSZAWA, 1-3 GRUDNIA 2006

AMICUS RHINOLOGIAE POLONICAE

dr Bernard ARNOUX (Francja)
dr Timothy BEALE (Wlk. Brytania)
prof. Ewa BERNATOWSKA (Polska)
prof. Peter A.R. CLEMENT (Belgia)
dr Monika CZAPSKA (Polska)
pani Zofia KUCÓWNA (Polska)
prof. Jerzy KRUSZEWSKI (Polska)
dr Meron LEVITATS (USA)
dr Jan MACKAY (Wlk. Brytania)
dr Andrzej MARCINKOWSKI (Polska)
prof. Thomas J. McDONALD (USA)
prof. Leslie MICHAELS (Wlk. Brytania)
dr Kerry D. OLSEN (USA)
prof. Metin ÖNERCI (Turcja)
dr hab. Ewa OSUCH-WÓJCİKIEWICZ (Polska)
prof. John F. PALLANCH (USA)
prof. Pietro PALMA (Włochy)
prof. Ruby PAWANKAR (Japonia)
prof. Gerhard RETTINGER (Niemcy)
dr Julian ROWE JONES (Wlk. Brytania)
dr Glenis SCADDING (Wlk. Brytania)
prof. Eberhard STENNERT (Niemcy)
prof. Tomasz STRAHL (Polska)
prof. Andrzej SZCZEKLIK (Polska)
prof. Bożena TARCHALSKA (Polska)
prof. M. Eugene TARDY (USA)
prof. Gilbert J. NOLST TRENITÉ (Holandia)
prof. Edward ZAWISZA (Polska)

III KRAJOWE FORUM RYNOLOGICZNE

WARSZAWA, 1-3 GRUDNIA 2006

SEKCJA RYNOLOGII POLSKIEGO TOWARZYSTWA OTORYNOLARYNGOLOGÓW – CHIRURGÓW GŁOWY I SZYI

Zarząd: prof. dr hab. med. Antoni Krzeski – przewodniczący
prof. dr hab. med. Wojciech Golusiński
prof. dr hab. med. Mieczysław Chmielik
prof. dr hab. med. Dariusz Jurkiewicz
dr med. Jarosław Balcerzak
dr med. Zbigniew Świerczyński

Adres: Klinika Otolaryngologii AM w Warszawie
ul. Banacha 1a
02-097 Warszawa
tel./fax: (0-22) 599 11 17

III KRAJOWE FORUM RYNOLOGICZNE

WARSZAWA, 1-3 GRUDNIA 2006

KIEROWNIK NAUKOWY I ORGANIZACYJNY

– prof. dr hab. ANTONI KRZESKI

Komitet naukowy:

prof. dr hab. med. S. Bień
prof. dr hab. med. W. Golusiński
dr hab. M. Hortis-Dzierzbicka
prof. dr hab. med. D. Jurkiewicz
prof. dr hab. med. J. Kruszewski
prof. dr hab. med. K. Niemczyk
prof. dr hab. med. A. Obrębowski
dr hab. med. E. Osuch-Wójcikiewicz

Adres do korespondencji:

Klinika Otolaryngologii AM, ul. Banacha 1a, 02-097 Warszawa,
tel./fax: (0-22) 599 11 17

MIEJSCE OBRAD: NOVOTEL, Warszawa, 1-go Sierpnia 1

tel. (0-22) 846 77 07

III KRAJOWE FORUM RYNOLOGICZNE

WARSZAWA, 1-3 GRUDNIA 2006

GOŚCIE HONOROWI:

- **prof. M. Bernal-Sprekelsen** (Hiszpania)
- **dr P.J. Lohuis** (Holandia)
- **dr B.J. Ferguson** (USA)
- **dr G. Scadding** (W. Brytania)
- **prof. E. Haneke** (Niemcy)
- **prof. G.J. Nolst Trenité** (Holandia)

Piątek – 1.12.2005

8.30 OTWARCIE KONFERENCJI

WYKŁAD INAUGURACYJNY

- *Wprowadzenie do chirurgii podstawy czaszki*
– prof. dr hab. Kazimierz Niemczyk

9.15–11.00

Sesja I

NIEŻYT NOSA

– moderator: prof. dr hab. Dariusz Jurkiewicz

- *Alergiczny zawodowy nieżyt nosa*
– prof. dr hab. M. Śliwińska-Kowalska (Łódź)
- *Nieżyt naczyńioruchowy*
– *zaburzenie wydzielnicze czy hemodynamiczne?*
– dr hab. W. Mikulewicz (Wrocław)
- *Chirurgiczne leczenie nieżytów nosa*
– prof. dr hab. D. Jurkiewicz (Warszawa)
- *Glikokortykosteroidy w leczeniu alergicznego nieżytu nosa*
(wykład sponsorowany)
– dr med. W. Kaniuk

11.00–11.30 Przerwa – kawa / herbata

Piątek – 1.12.2006

11.30–13.00

Sesja II

PODSTAWY ALERGOLOGII

– moderator: prof. dr hab. Jerzy Kruszewski

- ***100-lecie pierwszej definicji alergii***
– prof. dr hab. J. Kruszewski (Warszawa)

- ***Jak rozpoznawać astmę wg zaleceń GINA?***
– prof. dr hab. P. Kuna (Łódź)

- ***Odrębności chorób alergicznych u dzieci***
– prof. dr hab. M. Kulus (Warszawa)

13.00–14.00   **Obiad**

Piątek – 1.12.2006

14.00–16.00

Sesja III

ZMYŚŁ WĘCHU

– moderator: prof. dr hab. Andrzej Obrębowski

- ***Uwagi do budowy i czynności narządu powonienia***
– prof. dr hab. A. Obrębowski (Poznań)
- ***Wartość badania węchu w diagnostyce otolaryngologicznej i audiologicznej***
– prof. dr hab. A. Pruszewicz (Poznań)
- ***Metody obiektywne badania węchu***
– dr hab. P. Świdziński (Poznań)
- ***Badanie węchowych potencjałów wywołanych***
– mgr T. Świdziński (Poznań)

16.00–16.30

Przerwa – kawa / herbata

Piątek – 1.12.2006

16.30–18.30

Sesja IV

NOS ROZSZCZEPOWY

– moderator: dr hab. Maria Hortis-Dzierzbicka

- ***Odmienności anatomiczne struktur nosa u pacjentów z wadą rozszczepową twarzy***
– dr hab. M. Hortis-Dzierzbicka (Warszawa)
- ***Pierwotna rekonstrukcja nosa i wargi górnej w wadzie rozszczepowej twarzy***
– dr med. W. Piwowar (Warszawa)
- ***Operacje wtórne w wadzie rozszczepowej twarzy***
– prof. dr hab. Z. Dutkiewicz (Warszawa)
- ***The cleft lip rhinoplasty***
– prof. G. J. Nolst Trenité (Holandia)

Sobota – 2.12.2006

8.00–10.00

Sesja V

WYKŁADY NA ZAPROSZENIE

– moderator: prof. dr hab. Stanisław Bień

- *Facial nerve reconstruction in relation to metastases in the parotid gland*
– dr P. Lohuis (Holandia)
- *Mohs' micrographic surgery for skin cancers*
– prof. E. Haneke (Niemcy)
- *Zastosowanie termoterapii bipolarnej RFITT w leczeniu wybranych schorzeń laryngologicznych*
– dr M. Michalik (Warszawa)
- *9-letnie doświadczenia Kliniki poznańskiej w chirurgii czynnościowej zatok przynosowych – od mikroskopu operacyjnego do techniki czterech rąk*
– prof. W. Szyfter (Poznań)

10.00–10.30

Przerwa – kawa / herbata

Sobota – 2.12.2006

10.30–12.30

Sesja VI

ROZMAITOŚCI RYNOLOGICZNE

– moderator prof. dr hab. Kazimierz Niemczyk

- *The role of nitric oxide in air ways diseases*
– dr G. Scadding (Wielka Brytania)
- *My point of view on CRS*
– dr B.J. Ferguson (USA)
- *Nasal polyps and rhinosinusitis – diagnostic criteria*
– dr G. Scadding (Wielka Brytania)
- *FESS – what have I learned in the past 20 years*
– prof. M. Bernal-Sprekelsen (Hiszpania)

12.30–13.30

Obiad

Sobota – 2.12.2006

13.30–16.00

Sesja VII

ZAPALENIE ZATOKI CZOŁOWEJ

– moderator: prof. dr hab. Wojciech Golusiński

- *Endonasal and external approaches to frontal sinuses – indications*
  - prof. M. Bernal-Sprekelsen (Hiszpania)
- *Endoscopic approach to frontal sinus*
  - dr B.J. Ferguson (USA)
- *Standardy postępowania w operacjach zatoki czołowej z dostępu zewnętrznego*
  - prof. dr hab. S. Bień (Kielce)
- *Śluzowiak zatoki czołowej*
  - prof. dr hab. A. Krzeski (Warszawa)
- *Zapalenia zatok czołowych: co się zmieniło w etiologii, diagnostyce i leczeniu przez ostatnie 20 lat*
  - prof. dr hab. W. Golusiński (Poznań)

Sobota – 2.12.2006

16.60–17.30

Sesja VIII

UNIKALNE PRZYPADKI RYNOLOGICZNE

– moderator prof. Czesław Stankiewicz

- ***Nietypowe ciało obce zatoki klinowej usunięte endoskopowo***
– P. Stręk, O. Zagórski, K. Hydzik-Sobocińska,
J. Składzień, M. Konior, J. Blaschke, K. Oleś (Kraków)

- ***Nietypowa lokalizacja grzybicy w przebiegu rhinosinusitis polyposa***
– R. Blicharz, Z. Kaźmierczak-Zagórska,
Z. Świerczyński (Bielsko-Biała)

- ***Zapalenie szpiku kości szczęki jako problem diagnostyczny i leczniczy***
– P. Burduk, K. Dalke, M. Wierzchowska,
J. Mierzwiński, J. Szukalski (Bydgoszcz)

- ***Rzadki przypadek solitary fibrous tumor sitowia, nosa i przedniego dołu czaszki***
– M. Łukomski, Z. Kozłowski, K. Dąbrowska (Łódź)

Sobota – 2.12.2006

- ***Histiocytoza kości szczękowej i jarzmowej u 10-letniego chłopca***
– M. Grzegorowski, J. Szydłowski, B. Pucher (Poznań)
- ***Brodawczak odwrócony nosa i zatok – możliwości i ograniczenia operacji wewnątrznosowych***
– G. Matyja (Szczecin)
- ***Czerniak złośliwy jamy nosa***
– I. Niedźwiecka (Łódź)
- ***Endoskopowe leczenie niedrożności dróg łzowych u dzieci***
– K. Dalke, P. Burduk, J. Mierzwiński (Bydgoszcz)

19.30

wieczór pełen niespodzianek

III KRAJOWE FORUM
RYNOLOGICZNE

MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM
**DIAGNOSTYKA I LECZENIE
NOWOTWORÓW SKÓRY GŁOWY I SZYI**

INTERNATIONAL SYMPOSIUM
**DIAGNOSIS AND TREATMENT
OF HEAD AND NECK SKIN TUMORS**

WARSZAWA, 3 GRUDNIA 2006

INTERNATIONAL SYMPOSIUM
DIAGNOSIS AND TREATMENT
OF HEAD AND NECK SKIN TUMORS

Sunday – 3.12.2006

Organizatorzy: Klinika Otolaryngologii AM w Warszawie

RYNOLOGIA POLSKA
S T O W A R Z Y S Z E N I E

Sekcja Rynologii Polskiego Towarzystwa Otorynolaryngologów
– Chirurgów Głowy i Szyi
Oddział Mazowiecki Polskiego Towarzystwa
Otorynolaryngologów – Chirurgów Głowy i Szyi
– Polska Grupa Badań Nowotworów Głowy i Szyi

Pod auspicjami: The European Academy of Facial Plastic Surgery

MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJŚUM
DIAGNOSTYKA I LECZENIE
NOWOTWORÓW SKÓRY GŁOWY I SZYI

Niedziela 3.12.2006

KOMITET NAUKOWY:

Przewodniczący:

- dr hab. med. EWA OSUCH-WÓJCIKIEWICZ
- prof. dr hab. med. STANISŁAW BIEŃ

Członkowie:

- prof. dr hab. med. S. Bień
- prof. dr hab. med. W. Golusiński
- prof. E. Haneke
- prof. dr hab. med. A. Krzeski
- dr P.J. Lohuis
- prof. dr hab. med. K. Niemczyk
- dr hab. med. E. Osuch-Wójcikiewicz
- prof. dr hab. med. A. Włodarkiewicz

Sekretarz: dr Paweł Szwedowicz

– 7 PUNKTÓW EDUKACYJNYCH–

INTERNATIONAL SYMPOSIUM
DIAGNOSIS AND TREATMENT
OF HEAD AND NECK SKIN TUMORS

Sunday – 3.12.2006

9.00–10.30

Sesja I / Session I

– moderator: dr hab. E. Osuch-Wójcikiewicz

- **Benign tumours and tumours-like lesions of the skin**
Guzy łagodne i zmiany guzopodobne skóry
– prof. E. Haneke
- **Rak skóry / Overview of skin cancer**
– dr hab. E. Osuch-Wójcikiewicz
- **Czerniak złośliwy / Overview of melanoma**
– prof. dr hab. S. Bień

10.30–11.00 Przerwa / Break

MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM
DIAGNOSTYKA I LECZENIE
NOWOTWORÓW SKÓRY GŁOWY I SZYI

Niedziela – 3.12.2006

11.00–13.00 **Sesja II / Session II**

– moderator: prof. dr hab. S. Bien

- ***Pitfalls in the surgical treatment of head and neck skin cancer***
Zawiłości leczenia chirurgicznego raka skóry głowy i szyi
– dr P.J. Lohuis
- ***Non-surgical methods of skin tumours treatment***
Zachowawcze metody leczenia nowotworów skóry
– prof. E. Haneke
- ***Podstawy chirurgii nowotworów złośliwych skóry***
Principles of surgery in cutaneous malignancies
– prof. dr hab. A. Włodarkiewicz
- ***Podstawy leczenia przerzutów nowotworów złośliwych skóry*** / *Principles of treatment of metastases in cutaneous malignancies*
– dr hab. E. Osuch-Wójcikiewicz

13.00–14.00 **Obiad / Lunch**

INTERNATIONAL SYMPOSIUM
DIAGNOSIS AND TREATMENT
OF HEAD AND NECK SKIN TUMORS

Sunday – 3.12.2006

14.00–16.30 **Sesja III / Session III**

Dyskusja okrągłego stołu / Round table discussion

**NOWOTWORY ZŁOŚLIWE SKÓRY NOSA
– WYCIĘCIE I REKONSTRUKCJA**

Nasal skin malignancy - excision and reconstruction
– moderator: prof. dr hab. W. Golusiński

- **Overview of surgical nasal reconstruction techniques**
Przegląd technik chirurgii rekonstrukcyjnej nosa
– dr P.J. Lohuis
- **Closure of defects of the tip of the nose after removal of skin cancer / Zamknięcie ubytków wierzchołka nosa po usunięciu raka skóry**
– prof. E. Haneke
- **Wycięcie raka skóry i rekonstrukcja u pacjentów w wieku podeszłym / Excision of skin cancer and reconstruction in elderly patients**
– prof. dr hab. S. Bień
- **Doświadczenia własne w leczeniu raka skóry nosa Surgery of nasal skin cancer – personal experience**
– prof. dr hab. A. Włodarkiewicz